

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 5P/65/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520203318
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pavlíková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2021:3520203318.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Zuzanou Pavlíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú M. X., nar. XX.XX.XXXX v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom dieťa rodičov matky V. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/X, B. X. B. a neuvedeného otca, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom v konaní o nariadenie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje mal. Emu Potúčkovú, do ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pečeňady, so sídlom Pečeňady 66.

II. Matka maloletej Veronika Potúčková je povinná prispievať na výživu mal. Emy Potúčkovej sumou vo výške 50,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku na účet Centa pre deti a rodiny Pečeňady.

III. Uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 8Ppom/2/2020-19 zo dňa 30.12.2020 a uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 5P/65/2020-18 zo dňa 14.12.2020 sa týmto zrušujú.

IV. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Podnetom zo dňa 07.12.2020 sa orgán sociálno-právnej ochrany detí domáhal opakovaného uloženia výchovného opatrenia mal. M. X., nar. XX.XX.XXXX za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov mal. dieťaťa v Centre pre deti a rodiny Pečeňady (ďalej len CDR) na dobu 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Zároveň orgán sociálno-právnej ochrany detí podal podnet na dočasnú úpravu pomerov maloletej jej umiestnením v CDR na základe neodkladného opatrenia do doby právoplatného rozhodnutia vo veci.

2. Tunajší súd uznesením č. k. 5P/65/2020-18 zo dňa 14.12.2020 a následne uznesením 8PPOm/2/2020-19 zo dňa 30.12.2020 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletej M. dočasne nariadil výchovné opatrenie - pobyt v CDR Pečeňady za účelom odbornej pomoci maloletej a zabezpečenia úpravy jej rodinných a sociálnych pomerov do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Bez návrhu začal konanie o nariadenie výchovného opatrenia nad maloletou M..

3. Vo svojom podaní úrad sociálno - právnej ochrany detí uviedol, že maloletá M. sa v súčasnosti nachádza v starostlivosti CDR Pečeňady. Dôvodom vyňatia maloletej z rodinného prostredia do starostlivosti CDR bolo najmä to, že matka maloletej nemala vytvorené stabilné bytové a ekonomické podmienky k starostlivosti o maloletú, často striedala bydlisko a nemala pravidelný príjem. V minulosti

realizovaná náhradná osobná starostlivosť u starej matky zlyhala, pretože táto nedokázala vytvoriť pre maloletú bezpečné a stabilné prostredie, požívala alkohol a obojstranne spolu s matkou nedodržiavali pravidlá styku s maloletou.

4. Matka s nariadením ústavnej výchovy u maloletej M. súhlasila.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa obsahu podnetov orgánu sociálno-právnej ochrany detí, rodného listu maloletej, správy CDR Pečeňady, spisu tunajšieho súdu sp. zn. 8PPom/2/2020 a zistil nasledovný stav vecí:

6. Maloletá M. je dieťaťom matky V. X., nar. XX.XX.XXXX a neuvedeného otca. Od 08.08.2019, kedy bola odobratá z náhradnej osobnej starostlivosti starej matky je umiestnená v CDR Pečeňady. V súčasnosti je žiačkou 2. ročníka. V škole dosahuje výborné vyučovacie výsledky, rovnako tak jej správanie je hodnotené veľmi pozitívne. K žiakom, vyučujúcim aj vychovávateľom má M. kladný postoj. Jej správanie je bez väčších ťažkostí, v kolektíve je obľúbená. K matke aj starým rodičom má vytvorený citový vzťah. Pravidelne ju kontaktujú telefonicky, posielajú balíky a v závislosti od vývoja pandemickej situácie ju aj navštevujú.

7. Zo správy orgánu sociálno - právnej ochrany dieťaťa vyplýva, že matka bola počas pobytu na Slovensku naposledy zamestnaná do 12/2020 v spoločnosti LIDL. Od 2/2021 bola jej príjmom SOS dotácia vo výške 300,- eur. V súčasnosti sa matka od 25.03.2021 zdržiava aj s novým priateľom v Belgicku. Je zamestnaná, vykonáva prípravné práce pred maľovaním, a upratovacie práce po maľovaní. Zatiaľ nemá pracovnú zmluvu, jej dohodnutá mzda dosahuje výšku 8,- eur za hodinu. Uviedla, že po celý čas chce ostať s maloletou v kontakte, predpokladá, že dĺžka trvania turnusov v Belgicku bude 6 týždňov a potom bude týždeň na Slovensku. Počas pobytu na Slovensku plánuje maloletú navštevovať.

8. Podľa § 44 ods. 1 až 4 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

9. Podľa 54 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

10. Podľa § 55 ods. 1 až 3 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadiť ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia,

súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

11. Podľa § 62 ods. 1 - 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

13. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

14. V danej veci mal súd za preukázané, že nariadenie ústavnej starostlivosti mal. M. je nevyhnutným riešením jej nepriaznivej situácie. V predmetnej veci sa súd pred nariadením ústavnej starostlivosti pokúšal využiť iné formy riešenia rodinnej situácie maloletej avšak neúspešne. Náhradná osobná starostlivosť starej matky sa neosvedčila, čo viedlo súd k jej zrušeniu. Maloletej bolo za účelom odbornej pomoci uložené dočasné výchovné opatrenie, pobyt v CDR Pečeňady, pričom matke bola poskytnutá dostatočná lehota, ako aj odborná pomoc či už zo strany UPSVaR alebo akreditovaného subjektu - Úsmev ako dar na zabezpečenie úpravu rodinných a sociálnych pomerov matky. Cieľom bolo dosiahnuť to, aby si matka skonsolidovala svoje osobné, bytové pomery, našla si stabilnú prácu aj bývanie. Matke rozhodne nemožno uprieť snahu, keď po určitú dobu aktívne spolupracovala s orgánom sociálno právnej ochrany dieťaťa ako aj s akreditovanou organizáciou. V polovici roka 2020 však matka túto spoluprácu prerušila, a následne v rýchlom slede opakovane menila prácu resp. nemala stabilný zdroj príjmov a taktiež striedala bývanie. Momentálne sa matka nachádza v zahraničí, kam sa rozhodla odísť za prácou. T.č. naozaj pracuje, avšak pre krátkosť času nemožno jej situáciu označiť za stabilnú. Nateraz teda možné jednoznačne konštatovať, že matka ako jediný rodič maloletej nemá t.č. vytvorené podmienky pre zabezpečenie základných životných potrieb maloletej, t.č. nedokáže zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa, pričom v okruhu maloletej niet žiadnej vhodnej osoby s rodinným či iným vzťahom, ktorá by túto starostlivosť dokázala zabezpečiť. Keďže predchádzajúce miernejšie výchovné opatrenia nevedli k náprave pristúpil súd k tomu, že nad maloletou M. nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v centre pre deti a rodiny označenom vo výroku tohto rozhodnutia. Maloletá sa v uvedenom CDR reálne nachádza od 08.08.2019 na základe neodkladného opatrenia. Zo správy CDR vyplýva, že na pobyt v zariadení sa mal. aklimatizovala bez problémov a bez výraznejších ťažkostí ho zvláda. V rámci možností pritom zostali zachované citové väzby na matku aj starých rodičov, ktorí o maloletú naďalej prejavujú záujem.

15. Keďže v danej veci bola nad maloletou M. nariadená ústavná starostlivosť súd v súlade s § 81 Zákona o rodine uložil matke povinnosť poukazovať výživné pre dieťa na účet ústavného zariadenia. Vzhľadom na skutočnosť, že matka maloletej je t.č. zamestnaná, vzhľadom na deklarovанú výšku je predpokladaného zárobku uložil matke súd povinnosť prispievať na výživu maloletého vo výške 50,- eur mesačne. Určená suma reálne nepokryje životné náklady dieťaťa, na druhej strane však nestabilná situácia matky t.č. nateraz neumožňuje podľa názoru súdu určiť výživné vo vyššej miere. Vyživovaciu povinnosť matky k maloletej určil súd s účinnosťou právoplatnosti tohto rozsudku.

16. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je potrebné podať v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie nemôže podať účastník, ktorý sa tohto práva vzdal.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.